

Revisorernas redogörelse 2015

Bilaga till revisionsberättelsen

LANDSTINGET BLEKINGE
REVISIONEN

Innehåll

1. Granskningens omfattning och inriktning	2
2. Ändamålsenlig verksamhet.....	2
3. Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet.....	4
3.1. Avstämning av balanskravet	4
3.2. Finansiella mål.....	4
3.3. Budgetprocessen.....	6
4. Rättvisande räkenskaper.....	7
4.1 Bokslutsprocessen.....	7
4.2 Sammanställd redovisning	7
4.3 Resultaträkningen analys och kommentarer	7
4.4 Driftsresultat per förvaltning	9
4.5 Löneprocessen	11
4.6 Investeringsverksamheten	11
4.7 Kommentarer till granskning av balansräkningen.....	12
4.8 Kassaflödesanalys	14
5. Intern kontroll.....	14
6. Fördjupade granskningar.....	15
7. Sammanfattande bedömning	17

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

1. Granskningens omfattning och inriktning

Revisionen har utförts i enlighet med kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och landstingets revisionsreglemente. Det innebär att all verksamhet har ingått i granskningen och syftet är att bedöma om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som sker inom landstinget är tillräcklig.

Revisionen har genomförts i enlighet med den fastställda revisionsplanen för 2015 och omfattar Landstingsstyrelsen, Nämnden för Blekingesjukhuset, Nämnden för psykiatri och habilitering, Nämnden för primärvård och folktandvård, Patientnämnden, Folkhögskolenämnden och Samverkansnämnden i Blekinge.

Enligt Kommunallagen 9 kapitlet 9 a § granskades även den av landstinget upprättade delårsrapporten per 2015-08-31. Revisorernas bedömning av delårsrapporten bifogades rapporten då den behandlades av landstingsfullmäktige.

Vi har i likhet med tidigare år biträttats av sakkunniga revisorer från Ernst & Young.

Denna rapport ger en sammanfattande redogörelse av 2015 års revision och ligger som en bilaga till revisionsberättelsen.

2. Ändamålsenlig verksamhet

Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska utvärderas och redovisas i förvaltningsberättelsen. Ändamålsenlig verksamhet innebär således bland annat genomförandet av lagstadgade uppgifter samt hör-samhet och följsamhet till av landstingsfullmäktige beslutade mål.

Budgeten för 2015 innehåller fyra politiskt prioriterade (övergripande) mål:

1. En god hälso- och sjukvård samt insatser för en bättre folkhälsa
2. Aktivt klimat och miljöarbete för hållbara livsmiljöer
3. En stabil ekonomi för hållbar kostnadsutveckling
4. Engagerade medarbetare och goda utvecklingsmöjligheter

I stort är målstrukturen den samma som gällde för 2014.

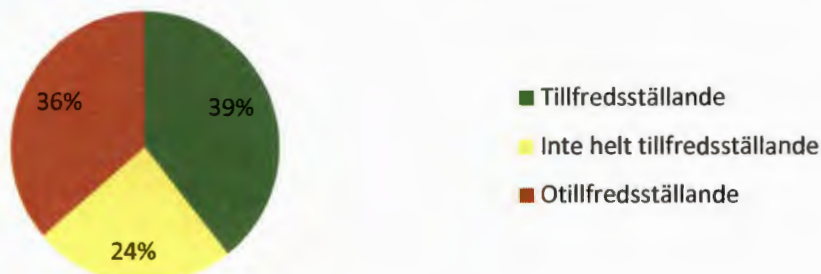
Respektive nämnd följer upp de delmål som bedöms tillämpbara för den specifika verksamheten.

Delmålen sammanfattas i årsredovisningen med utvärdering av måluppfyllelsen i fyra kategorier, tillfredsställande, inte helt tillfredsställande, otillfredsställande resp uppgift saknas eller är inte möjlig att utvärdera. I diagrammet nedan görs en samlad redovisning av utfallet för samtliga delmål. Detta innebär alltså att samtliga nämnders utfall vägts in i bedömning för respektive delmål. Ett par nämnder kan alltså uppfylla målet men att bedömningen sammantaget trots allt blir att delmålet ej är uppfyllt. Av delmålen är totalt 13 tillfredsställande uppfyllda, 8 inte helt tillfredsställande uppfyllda medan 12 ej är uppfyllda. Detta åskådliggörs enligt nedan.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

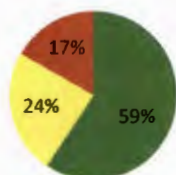
Sammantagen måluppfyllelse för Landstinget i stort (samtliga fyra målområden inkluderade):

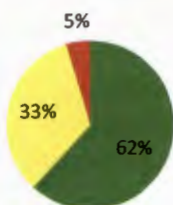
När måluppfyllelsen istället analyseras på nämnds nivå visas ett något positivare utfall. Likt tidigare belysts beror detta alltså på att enskilda nämnder kan uppnå ett delmål även att Landstinget inte gör det i stort. Se måluppfyllelse på nämnds nivå enligt nedan.

Målföljning per målområde utifrån nämndernas målföljning:

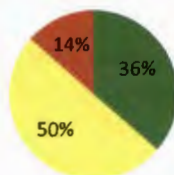
En god hälso- och sjukvård

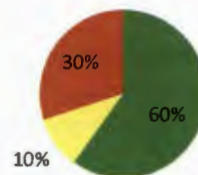
Aktivt klimat- och miljöarbete

Engagerade medarbetare

Stabil ekonomi

Årsredovisningen ger en innehållsrik beskrivning av verksamhetens utfall i förhållande till de uppsatta målen. Landstingsstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning för samtliga förvaltningar gällande respektive delmål. Sammanfattande kommentarer och analys har därutöver uttryckts för respektive övergripande målområde. Beskrivningen i förvaltningsberättelsen avslutas med en redovisning i tabellform av de fyra målområdena med angivande av de strategiska målen för varje målområde samt uppföljning och redovisning av måluppfyllelsen för respektive mått. Nytt för 2015 är att det dessutom görs en sammantagen bedömning av måluppfyllelsen utifrån den samlade redovisningen av styrelsens och nämndernas strategiska mål utifrån landstingsfullmäktiges fyra övergripande mål 2015. För varje mått har landstinget gjort en bedömning av måluppfyllelsen.

Generellt redovisas tillfredsställande måluppfyllelse på nämnds nivå, men det finns svårigheter med att analysera måluppfyllelsen i stort för landstinget. Sammantagna utfall kommenteras men då utfall kan peka åt olika håll inom ett och samma målområde är det svårt att dra en generell slutsats.

Landstingsstyrelsens sammantagna bedömning är att Landstinget Blekinge har en god måluppfyllelse. Sammantaget bedömer vi resultatet enligt årsredovisningen inte fullt ut är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

3. Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet

God ekonomisk hushållning och kostnadseffektivitet utgör centrala begrepp i Kommunallagen och utgör därmed stor betydelse i kommuner och landsting. Utgångspunkten är att varje generation ska gottgöra för sin välfärd och inte överlåta åt efterkommande generationer att betala.

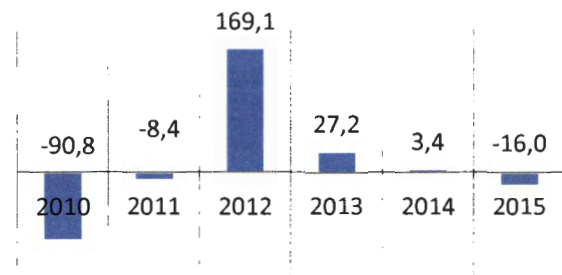
Allmänt kan de finansiella målen anses avse de ekonomiska ramarna medan verksamhetsmålen avser kvaliteten och inriktningen på den verksamhet som skall utföras.

3.1. Avstämning av balanskravet

I årsredovisningens framgår att balanskravet inte uppnås för 2015 då ett balanskravsresultat om -16 Mkr uppvisas. Föregående år låg balanskravsresultatet på 3,4 Mkr. 2014 års redovisade resultat om 49,2 Mkr har justerats för uppkomna realisationsvinster och förluster på netto 45,9 Mkr. Motsvarande justering har ej gjorts för 2015 då endast reavinster på anläggningstillgångar behöver elimineras.

Vi kan konstatera att balanskravet inte har uppfyllts för 2015 för landstinget som helhet.

Balanskravsresultat för de tre senaste åren
(belopp i Mkr)

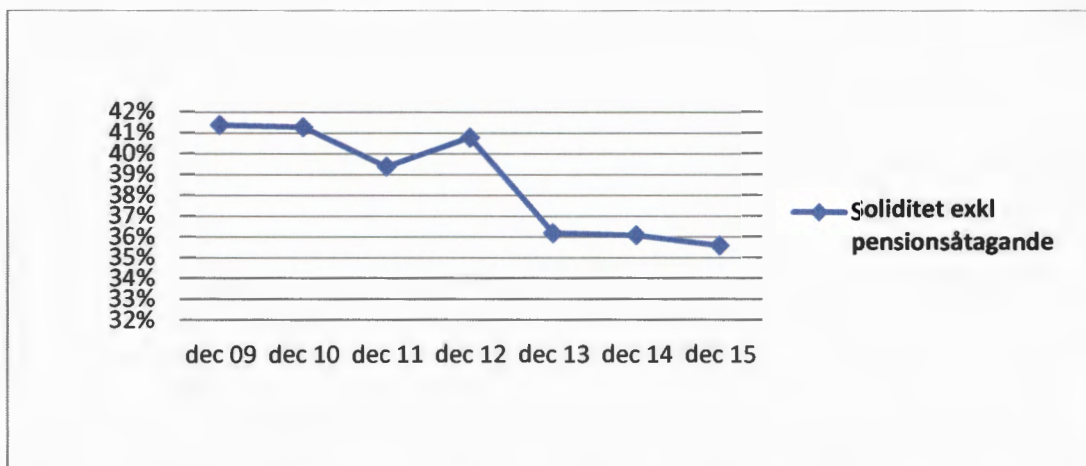
3.2. Finansiella mål

Landstingsplanen 2013-2015 konkretiserar begreppen kostnadseffektivitet och god ekonomisk hushållning genom det politiskt prioriterade målet "en stabil ekonomi för hållbar kostnadsutveckling" som bryts ner i 4 operativa mål och fem mått. Dessa är:

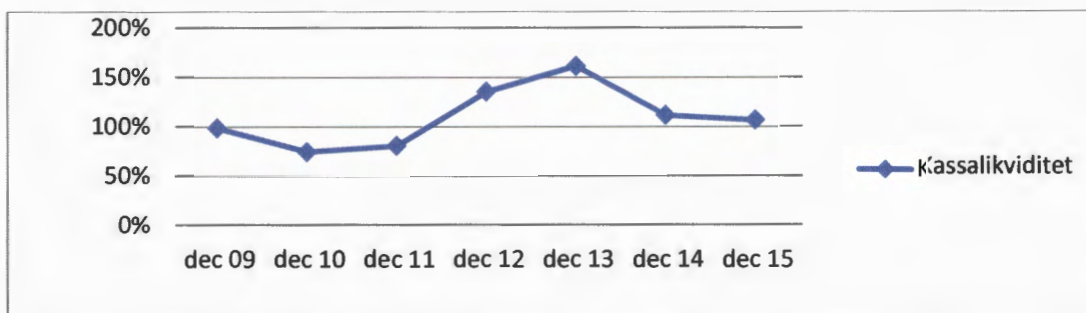
- Landstinget Blekinge ska ha en långsiktigt god betalningsförmåga. Mått: soliditet. Målvärde minst 35 %.
  - Soliditeten för 2015 uppgår till 35,6% (36,1%) exklusive pensionsåtagande. Målet bedöms vara uppnått. Inklusive pensionsåtagandet (2 945 Mkr) är emellertid det egna kapitalet negativt.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

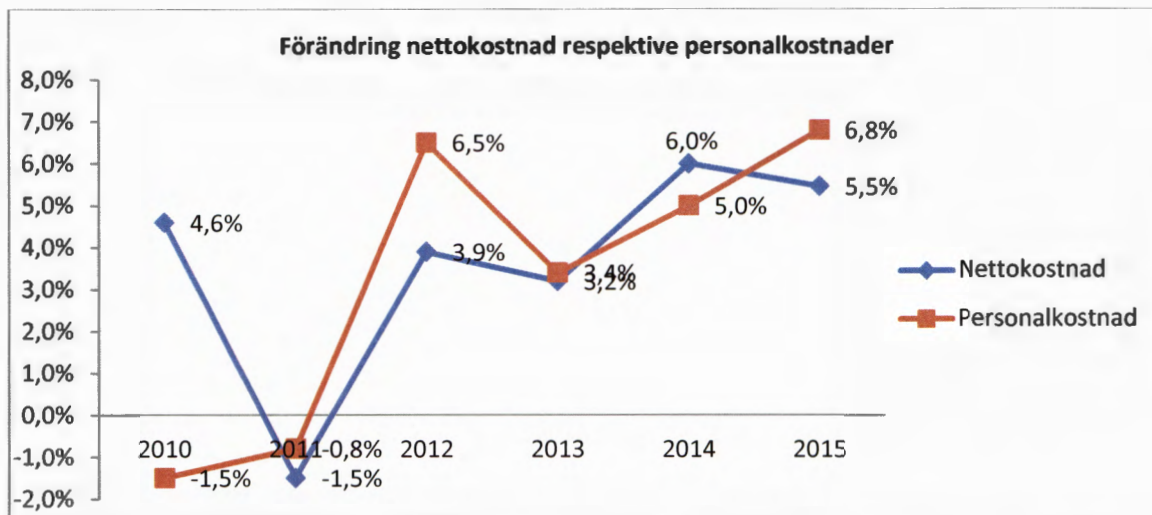
- Landstinget Blekinge ska ha en kortfristig god betalningsförmåga. Mått: kassalikviditet. Målvärde minst 120 %.
  - Kassalikviditeten är 226 % eller 107 % om pensionsplaceringar exkluderas. Målet har bedömts vara uppnått när pensionsplaceringar irlräknas. Vi anser det dock vara tveksamt att räkna in pensionsplaceringar i kassalikviditeten då dessa inte är avsedda att användas på kort sikt.

- Landstingets samtliga förvaltningar ska klara sina budgetar. Mått; utfall i förhållande till budget i %.
  - Tre av tio förvaltningar/nämnder höll inte beslutade budgetramar (se även under punkt 4.5 i rapporten nedan). Målet bedöms inte uppfyllt.
- Landstinget Blekinge ska ha en hög kostnadsmedvetenhet. Mått: förändring av nettokostnad i % samt förändring av personalkostnaderna i %. Målvärde 4,8 % respektive 4,9 %.
  - Nettokostnads- och personalkostnadsförändringarna ökade något mer än de genomsnittliga uppräkningsarna i Landstingets budget, utfallet blev 5,5 % respektive 6,8 %. Nettokostnadsförändringen blir 7,2 % justerat med engångsposter. Målet bedöms inte vara uppfyllt varken för nettokostnader eller för personalkostnader.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

- Kontrollerbar investeringsprocess för verksamhetsmässig och ekonomisk nytta.
  - Årets investeringar ska vara minst lika stora som årets avskrivningar. Investeringar/ avskrivningar minst 100 %. Avskrivningar uppgår till 178,4 Mkr. Investeringarna uppgår till 233,5 Mkr. Målet bedöms uppfyllt.

Fullmäktiges finansiella målsättningar visar att tre av fem mått har uppnåtts. I bedömningen beaktas att pensionsplaceringarna ingår i kassalikviditeten (dessa är dock inte tillgängliga för utbetalningar av kortfristiga skulder och borde därför inte räknas in). Enligt vår bedömning är det därför endast två av de fem målen som uppnås.

3.3. Budgetprocessen

Tidigare års genomförda granskningar har konstaterat att budgetprocessen i stor utsträckning präglats av en enkelriktad resursfördelningsprocess från landstingsledningen. Kopplingen mellan förvaltningarnas uppdrag och budgetförutsättningarna har lett till otillräckliga möjligheter till ekonomistyrning.

Detta visar sig också i relativt stora avvikelser mot budget både beträffande intäkter (+17 %) och i motsvarande grad verksamhetens kostnader.

Blekingesjukhuset har tidigare år redovisat stora underskott och efter att ha legat på bättre nivåer 2013-2014 uppgår nu underskottet för 2015 till 77,1 Mkr. Resultatförsämringen mot föregående år, beror bland annat på ökade personalkostnader med nästan 70 Mkr, där kostnaden för läkarpersonal är den grupp med störst avvikelse. Prognosen i samband med delårsbokslutet indikerade ett resultat på -62,4 Mkr.

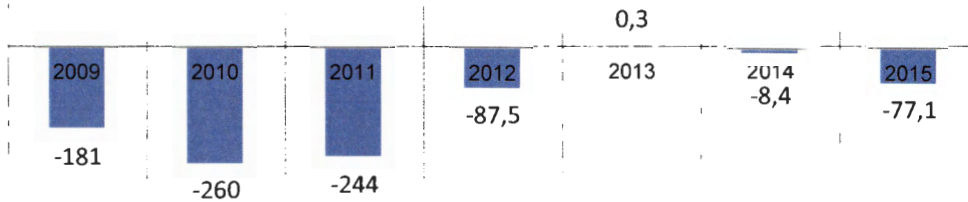
I beslut från Landstingsfullmäktige 2015-11-30 godkändes de negativa budgetavvikelser som kan uppkomma för 2015 för Nämnden för Blekingesjukhuset samt nämnden för Blekinge Folkhögskola. Även den totala budgetavvikelsen som kan uppkomma för Landstinget Blekinge godkändes.

Diagrammet nedan visar historiska budgetavvikelser i Blekingesjukhuset sedan 2009.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

Budgetavvikelse BLS (2010 avser hela HSF)

Den underliggande problematiken kvarstår. Ramförstärkningar om dryga 77 Mkr har tillförts under 2015, men trots detta redovisas en negativ budgetavvikelse på 77,1 Mkr.

4. Rättvisande räkenskaper

4.1 Bokslutsprocessen

Några väsentliga förändringar i bokslutsprocessen har inte genomförts under 2015. Landstinget bedöms ha en väl utvecklad och fungerande bokslutsprocess. Dokumentationen och kvaliteten i årsbokslutet bedöms hålla tillräckligt hög kvalitet och granskningen har inte påvisat något annat än att deadlines och uppsatt tidplan har efterföljts. Interna bokslutsinstruktioner finns upprättade och bedöms i allt väsentligt ha efterföljts.

4.2 Sammanställd redovisning

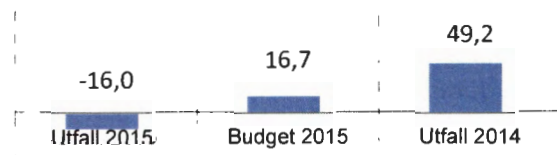
Landstinget Blekinge upprättar i likhet med tidigare år ingen sammanställd redovisning. Argumenten som anges under Redovisningsprinciper i årsredovisningen är att en sammanställd redovisning inte tillför ytterligare väsentlig information.

Enligt Rådet för Kommunal Redovisning, RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning skall sammanställd redovisning upprättas då koncernföretagens sammanlagda omsättning överstiger 5 % av skatteintäkter och statsbidrag. Undantag kan göras för de företag vars omsättning och omslutning understiger 2 % av skatteintäkter och statsbidrag. Enligt denna har landstinget bedömt att en sammanställd redovisning ej behöver upprättas.

4.3 Resultaträkningen analys och kommentarer

Årets resultat uppgår till -16,0 Mkr vilket är 65,2 Mkr sämre än föregående år. I förhållande till budget är årets resultat 32,7 Mkr sämre.

Landstingets totala utfall i jämförelse med budget och föregående år

Vid en jämförelse med 2014 skall dock beaktas att föregående års resultat var belastat med engångseffekter av jämförelsestörande poster om totalt -25,6 Mkr. Under innevarande år

Handwritten signatures and initials, including a large '7' and 'v'.

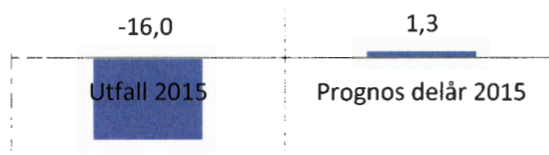
LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

påverkas landstingets resultat positivt till följd av återbetalning från AFA 23,7 Mkr, återbetalning från Blekingetrafiken avseende 2015 4,5 Mkr, reavinst på pensionsförvaltningen 19,5 Mkr samt kostnad för rivning av byggnad -5,7 Mkr, netto +42,0 Mkr. Rensat från dessa jämförelsestörande poster uppgår den egentliga redovisade resultatförsämringen till drygt 132 Mkr.

Vid en jämförelse med budget på 16,7 Mkr är verksamhetens nettokostnader 75,4 Mkr sämre än budget. Skatteintäkter och generella statsbidrag är 5,9 Mkr bättre och finansnettot 36,8 Mkr bättre än budget.

Jämförelse av resultatutfall 2015 mot augustiprognos I förhållande till den prognos som avlämnades per 2015-08-31 är utfallet 17,3 Mkr sämre. Verksamhetens nettokostnader är 40,5 Mkr högre än augustiprognosen. Detta beror till stor del på en felkalkylering beträffande avskrivningar på byggnader om -18 Mkr, vilket korrigerats i bokslutet.

Landstingets totala utfall i jämförelse med prognos avlämnad vid delårsbokslut 2015-08

Skatteintäkterna blev 6,1 Mkr bättre än prognos och finansnettot 17,1 Mkr bättre. Det förbättrade finansnettot vilket förklaras av realisationsvinst för sålda aktier inom pensionsmedelsförvaltningen.

Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 4 418,2 Mkr vilket är 228,9 Mkr över föregående års utfall om 4 189,3 Mkr. Ökningstakten för verksamhetens nettokostnader uppgår till 5,5 % jämfört med 2014. Väsentliga jämförelsestörande poster uppgår till 42 Mkr 2015. Största kostnadsposterna som ökat jämfört med föregående år utgörs av personalkostnader, 190 Mkr, läkemedelskostnader 26,7 Mkr, köpt vård 16,1 Mkr samt övrigt 96,7 Mkr.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

Skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämnings utgör till 4 360,8 Mkr för 2015. Jämfört med föregående års utfall om 4 180,3 Mkr är detta en ökning om 180,5 Mkr. Ökningen av skatteintäkter 2015 är en effekt av det nya utjämningsystemet men också av ökade skatteintäkter.

Ökningstakten avseende skatteintäkter, bidrag och utjämnings är mellan 2015 och 2014 4,3 % vilket kan jämföras med ökningstakten för verksamhetens nettokostnader om 5,5 %. Exkl jämförelsestörande poster uppgår ökningen till 7,2 %.

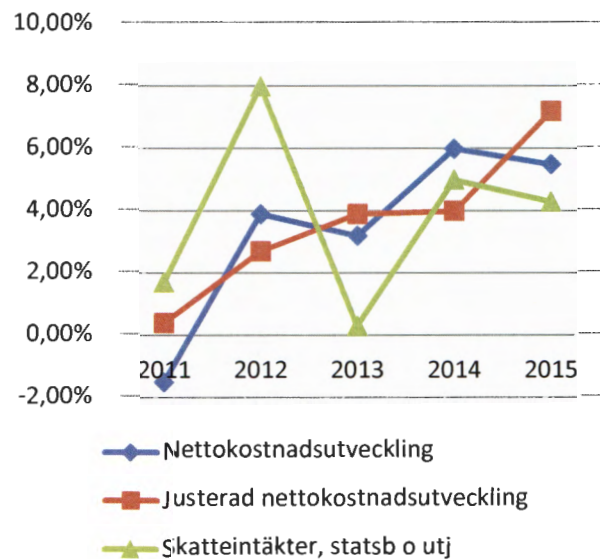
För 2013-2015 är ökningstakten för skatteintäkter lägre än nettokostnadsökningen. Ökade skatteintäkter 2012 beror på skattehöjningen som skedde 1 januari 2012.

4.4 Driftsresultat per förvaltning

Verksamheternas totala avvikelser uppgår till -32,7 Mkr. Jämfört med prognosen vid delårsbokslutet innebär det en förbättring med 0,6 Mkr. Det är främst Landstingsgemensamt som uppvisar betydande förbättrat resultat, beroende på bland annat återbetalning från Blekingetrafiken samt lägre kostnader för arvoden. Blekingesjukhuset är 11,3 Mkr sämre än prognos, trots tilläggsanslag på ca 20 Mkr under sista tertialet. Övriga förvaltningar uppvisar endast mindre avvikelser jämfört med prognosen. Samverkansnämnden har försämrat sitt resultat jämfört med prognos beroende på en generell utökad verksamhet. Det ska noteras att samverkansnämndens överskott delats ut till intressenterna vilket genererat en negativ budgetavvikelse.

Finansförvaltningen uppvisar en budgetavvikelse på 23,3 Mkr och en försämring jämfört med prognosen vid delår med på 16,9 Mkr, vilket huvudsakligen beror på korrigerings av avskrivningar på byggnader med -18 Mkr.

Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

Budgetavvikelse, Mkr	2015 prognos aug	2015 Utfall
Primärvård	2,0	-0,5
Blekingesjukhuset	-65,8	-77,1
Psykiatri och habilitering	1,0	4,0
Folk tandvård	2,6	2,1
Blekinge Folkhögskola	-1,2	-0,4
Landstingsservice	3,0	2,3
Landstingsdirektörens stab	0,5	0,7
Landstingsgemensamt	0,0	14,2
Samverkansnämnd	2,4	-1,3
	-45,5	-56,0
Finansförvaltningen	40,2	23,3
Total budgetavvikelse	-15,3	-32,7

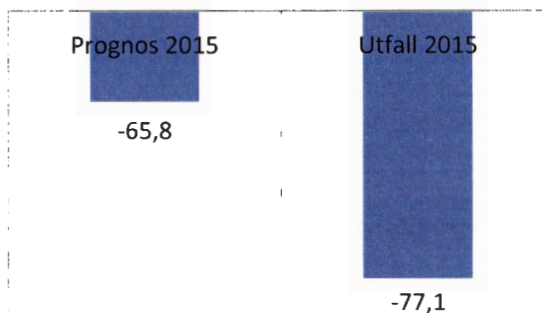
LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

Nedan kommenteras avvikelserna för de som uppvisar de största avvikelserna.

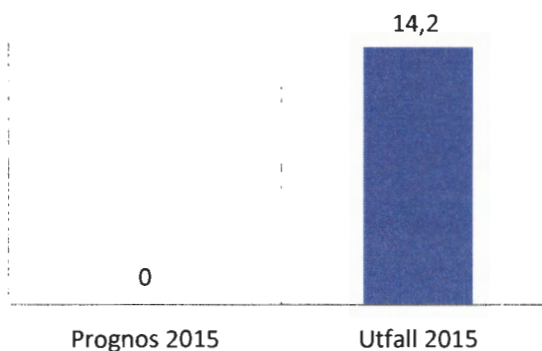
Blekingesjukhuset visar ett underskott i förhållande till budget om -77,1 Mkr, att jämföra med prognosen i delårsrapporten på -65,8 Mkr. Avvikelsen mot budget förklaras främst av resursbrister inom yrkena specialistläkare, sjuksköterskor och medicinska sekreterare. Detta medför att inhyrd personal ökat från 25 till 45 Mkr, vilket också kraftigt överstiger budget som ligger på 3 Mkr. Utöver inhyrda överstiger även personalkostnader i övrigt budget med 28 Mkr. Därutöver ligger även driftskostnader tydligt över budget. Driftskostnader har emellertid inte ökat sedan i fjol men överstiger alltjämt budget med 19 Mkr. Detta förklaras bland annat av att dyrare preparat, kostnad för sjukvårdsmaterial vid behandlingar och en i allmänt mer komplicerad sjukvård. Detta är kostnader som budget inte helt tar höjd för.

Landstingsgemensamt visar ett överskott i förhållande till budget (och även prognos) om 14,2 Mkr. Avvikelsen för förtroendemannaorganisationen berodde främst på lägre kostnader för gruppmöten och förtroendemannarevisionen. Avvikelse inom anslag berodde bland annat på Blekingetrafiken, anslag för ytterligare satsningar och primärvårdens ST-läkare.

Jämförelse mellan prognos och utfall (Mkr)

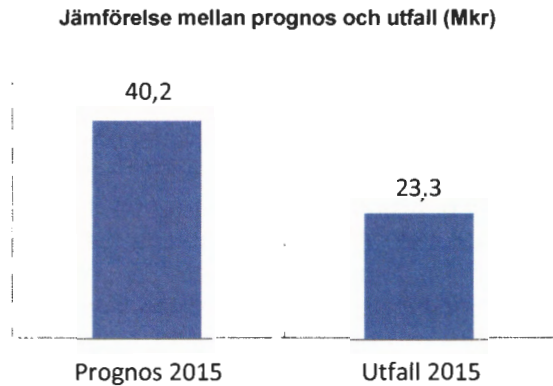
Jämförelse mellan prognos och utfall (Mkr)

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

Finansförvaltningen uppvisar ett överskott på 23,3 Mkr. Skillnaden mot prognosen i delårsrapporten är 16,9 Mkr. De främsta förklaringarna till avvikelse mot budget är AFA-pengar på 23 Mkr samt att Finansförvaltningen uppvisar ett överskott mot budget med 17,8 Mkr avseende statsbidrag. Överskottet reduceras emellertid med en korrigerings av avskrivningar med -18 Mkr pga korrigerings av ett fel. Detta förklarar således den största avvikelsen gentemot prognos.

4.5 Löneprocessen

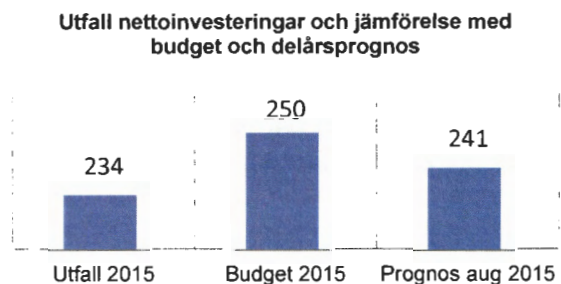
Lönekostnaderna utgör en väsentlig andel av landstingets totala kostnads massa och är av denna anledning ett prioriterat område för vår revision. Mot denna bakgrund har vi genomfört en uppföljning av tidigare granskning av intern kontroll i löneprocessen. I granskningen gjordes kartläggning av landstingets löneprocess, vilken nu har uppdaterats.

Granskningen visar att de synpunkter som framfördes i den tidigare granskningen är på väg att åtgärdas genom pågående utvecklingsarbete. Detta bedömer vi kommer att leda till en stärkt intern kontroll i löneprocessen.

4.6 Investeringsverksamheten

Investeringsbudgeten för 2015 uppgick till 250 Mkr. Utfallet under 2015 uppgick till 234 Mkr vilket innebär en genomförandegrad om cirka 94 %. Avvikelsen i kronor uppgår till 16 Mkr.

I förvaltningsberättelsens avsnitt om investeringar saknas redogörelse som möjliggör avstämning mellan den av fullmäktige fastställda budgeten och det faktiska utfallet.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

I tabellen till höger redovisas större investeringar (överstigande 1,5 Mkr) som genomförts under 2015.

STÖRRE INVESTERINGAR Mkr	UTFALL 2015
Datortomograf inkl. system	7,3
Ultraljudsapparater	4,4
Ambulanser	6,9
Mobil röntgenutrustning	2,3
Bedömningsbilar	1,8
Etablering av byggnad 45	30,9
Ombyggnad av Ask och Embla, Sölvesborg VC	17,8
Ombyggnad miljödepå	15,0
Jämjö VC, ombyggnation för Folk tandvården	9,1
Ombyggnation landstingshälsan	8,6
Nybyggnation rehab i Ronneby	8,0
Ombyggnation cytostatikarum	6,7
Nybyggnation av carport i Karlshamn	4,8
Injektionsmottagning ögon i Karlshamn	4,2

4.7 Kommentarer till granskning av balansräkningen

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar har ett anskaffningsvärde på 3 855,6 Mkr (3 654,9 Mkr) och ett redovisat värde på 1 456,7 Mkr (1 408,5 Mkr).

Årets investeringar i anläggningstillgångar uppgår till 234 Mkr, vilket kan jämföras med 231 Mkr föregående år. Inga nedskrivningar har skett innevarande år att jämföra med fjolårets 60,4 Mkr. Värt att notera är dock att utranering i form av rivning av byggnad motsvarande 5,7 Mkr har genomförts under 2015. Byggnaden som rivits låg på Hälsocenter i Ronneby, där det nu istället skall byggas ett nytt hus som kommer att förankras mot Hälsocenter. Psykiatrin kommer att flytta in i den nya byggnaden.

Innevarande år har anläggningsregistret uppdaterats till att inbegripa komponenter. Föregående år gjordes komponentavskrivningar manuellt via excelfiler. I samband med övergång till komponentindelad anläggningsregister har konstaterats att för låga avskrivningar på byggnader och markanläggningar gjorts i anläggningsregistret. Korrigerings har skett manuellt med -18 Mkr varefter vi bedömer att tillräckliga avskrivningar gjorts 2015. Orsaken till de för låga avskrivningarna i anläggningsregistret har ej blivit klarlagd, trolig förklaring som anges är att två månaders avskrivning ej blivit gjord pga fel i inmatade parametrar.

Vi rekommenderar att ovan beskrivet fel avseende avskrivningar på byggnader analyseras och att rättelse görs på respektive komponent i anläggningsregistret.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

Landstinget äger ett vindkraftverk samt delar i två andra, totalt 1,5 vindkraftverk. Dessa har anskaffats för totalt 41,6 Mkr och har numera ett bokfört värde på 37,9 Mkr. Avskrivning sker över 20 år. Vi rekommenderar att nedskrivningsprövning görs då det finns indikationer på att nedskrivningsbehov kan föreligga på grund av lågt elpris samt en slopad skattebefrielse för energiskatt under 2016.

Kundfordringar

Kundfordringar uppgår enligt balansräkningen per 2015-12-31 till 59,3 Mkr jämfört med 54,8 Mkr föregående år. Kundförluster uppgår till 4,9 Mkr (5,9 Mkr fg år). Reservering sker för osäkra kundfordringar som skickats till inkasso och inte betalats. Vi rekommenderar att rutinen för reservering av osäkra kundfordringar ses över så att alla gamla fordringar reserveras.

Tillfälligt statsbidrag för flyktingar

Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) bör det tillfälliga statsbidrag för flyktingar periodiseras antingen med jämn fördelning från och med december 2015 eller från den månad 2015 när kommunen eller landstinget bedömt att kostnaderna för flyktingsituationen började öka i betydande omfattning, till och med 2016. Landstinget följer RKR:s rekommendation och har valt metoden där periodisering sker från och med december 2015 till och med 2016. Detta innebär att 1/13 av intäkterna bokförts på 2015.

Kortfristiga placeringar

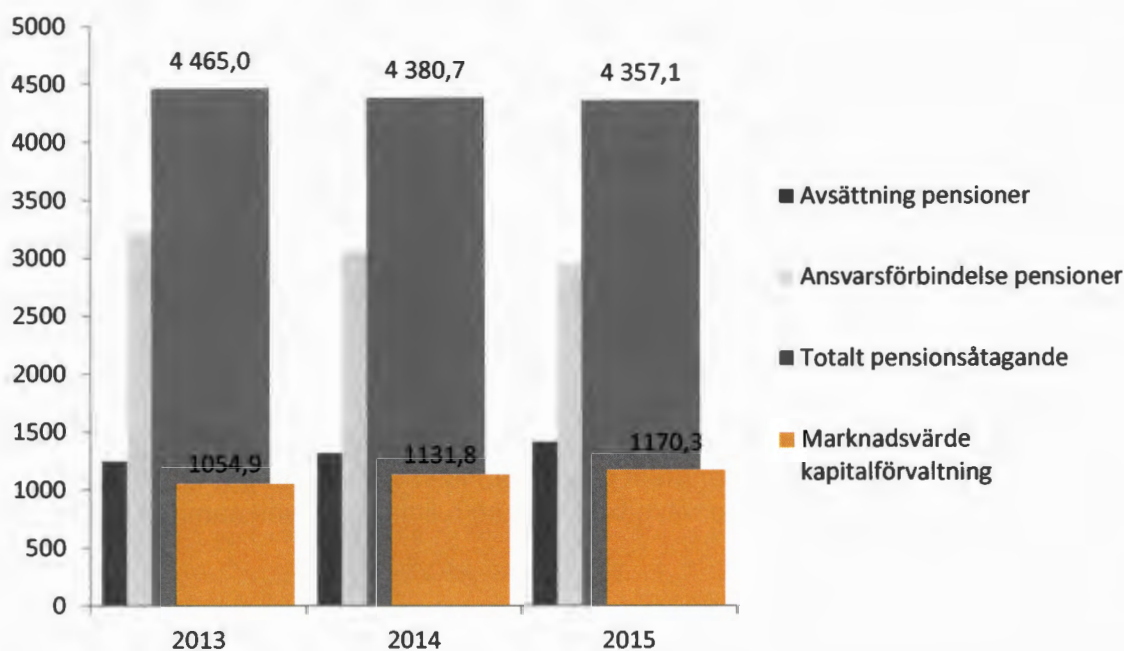
Placeringarna är avsedda för pensionsåtagandet. Balansposten har ökat med 39 Mkr, från 1 425,8 Mkr till 1 464,8 Mkr. Samtidigt har marknadsvärdet ökat från 1 539,4 Mkr till 1 548,5 Mkr, en ökning med 9,1 Mkr (0,6 %). Landstinget har i årsredovisningen för 2015 specificerat denna post i balansräkningen för att tydliggöra att den avser pensionsmedelsförvaltningen. För pensionsplaceringar gäller att bokfört värde stigit från 1 020,8 Mkr till 1 077,6 Mkr och att marknadsvärde ökat från 1 131,8 Mkr till 1 170,3 Mkr.

Avsättningar för pensioner

Landstinget tillämpar den så kallade blandmodellen i redovisningen av pensionsåtaganden, vilket är i enlighet med lagen om kommunal redovisning. Avsättningar för pensioner uppgår till 1 061 Mkr att jämföra med 1 003 Mkr föregående år. Tillkommer gör reserv för löneskatt om 276 Mkr. Dessutom tillkommer pensionsförpliktelser som redovisas under ansvarsförbindelser. Dessa uppgår till 2 945 Mkr (inklusive löneskatt) jämfört med 3 062 Mkr föregående år. Under ansvarsförbindelser redovisas främst pensioner intjänade före 1998. Via kortfristiga placeringar har säkrats 1 170 Mkr per 31 december 2015.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

4.8 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen bedöms i allt väsentligt vara upprättad i enlighet med god redovisningssed och enligt samma princip som föregående år.

5. Intern kontroll

I Kommunallagen 9 kap. 9 § stadgas att revisorerna skall pröva om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

I utförd granskning har vi översiktligt bedömt huruvida förvaltningarna genomfört och avrapporterat 2015 års intern kontrollarbete i enlighet med landstingets riktlinjer för intern kontroll.

Vår sammanfattande bedömning efter gjord uppföljning är att man inom landstinget har genomfört och rapporterat de kontrollansatser man planerat under 2015. Skriftlig avrapportering har skett från respektive förvaltning där det framgår vad som är utfört, noterade avvikelser och åtgärder.

Under 2015 har kontrollplanen omfattat åtta landstingsövergripande samt en eller flera förvaltningsspecifika moment. Förvaltningarna har granskat utanordning av lön, bisysslor, intäktssäkring, sekretessfaktorer, uppföljning av politiskt fattade beslut, uppföljning av rutiner för avvikelshantering, säkerställande av att handlingsplaner för arbetsmiljöförbättringar upprättas och verkställs samt säkerställande av att skyddsronder genomförs i enlighet med samverkansavtalet. Sekretessfaktorer är en ny övergripande punkt sedan i fjol och därutöver har förvaltningarna arbetat fram ytterligare förvaltningsspecifika moment sedan föregående år.

Dessa kontroller fungerar tillfredsställande, dock har mindre avvikelser noterats främst vad gäller attest av utanordningslistorna för löner.

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

I våra uppföljande dialoger med förvaltningarnas ledning och ekonomichefer framkommer att uppföljningen är tillfredsställande, men arbetet och integreringen av den interna kontrollplanen i verksamheten kan förbättras. Vår rekommendation är att styrelse och nämnder genomför en egen riskanalys och i ännu större grad identifierar väsentliga risker inom verksamheten och uppdaterar den interna kontrollplanen utifrån riskanalysen med egna verksamhetsnära kontroller. Kontroller som fungerar bör också tas bort och ersättas med nya kontroller för att ytterligare stärka den interna kontrollen och förbättra arbetet.

Styrelsens och nämndernas interna kontrollplaner bör på ett tydligt sätt kopplas till väl utvecklade och dokumenterade risk- och väsentlighetsanalyser som utgår från en bruttorisklista kopplade till verksamhetsmålen. Både ekonomiska, juridiska och verksamhetsmässiga risker bör beaktas.

Vår bedömning är att det föreligger en i allt väsentligt tillfredsställande intern kontroll inom redovisningsområdet. Vi vill dock poängtera att kommande riskanalyser bör få ytterligare genomslag i den interna kontrollen för att säkerställa att fullmäktiges verksamhetsmål uppnås.

6. Fördjupade granskningar

Löpande under året har resultatet av fördjupade granskningar inom förvaltningsrevisionen förmedlats till fullmäktiges ledamöter genom upprättade rapporter. Rapporterna har även tillställts respektive styrelse/nämnd för yttrande och åtgärder. Följande granskningar har genomförts;

- Granskning av sjukhusstädning
- Granskning av landstingets arbete med kompetensförsörjning
- Granskning av förtroendenämnden
- Förstudie - Blekingesjukhusets utnyttjande av operationsresurser
- Granskning av hemsjukvården (i samverkan med Karlskrona Kommun)
- Granskning av fastighetsinvesteringar
- Uppföljning av 2013 års fördjupade granskning av löneprocessen
- Uppföljning av 2013 års fördjupade granskning av Blekinge Folkhögskolas ekonomistyrning
- Uppföljning av 2013 års granskning av den psykiatriska vården i Landstinget Blekinge
- Uppföljning av 2013 års granskning av landstingets målstyrning
- Uppföljning av 2013 års granskning av Landstingsstyrelsens uppsiktsplikt
- Uppföljning av 2013 års granskning av landstingets fastighetsförvaltning

Nedan följer en sammanfattning av resp granskning. För utförlig redogörelse av resultatet hänvisas till respektive rapport. Rapporterna finns tillgängliga på landstingets hemsida, www.ltblekinge.se/Politik/Politisk-organisation/Revisorer/

LANDSTINGET BLEKINGE
REVISIONEN

Granskning	Resultat	Grund för ansvarsprovning
Operations- verksamheten (förstudie)	Organisering och utnyttjande av befintliga operationssalar. Stora framsteg har gjorts vid Centralop i Karlskrona, från ett läge med svagt utvecklad logistik. Produktionsstyrningen är inte i framkant ännu vare sig vid Central op eller Thoraxcentrum. Opsalarna i Karlshamn utnyttjas väl för vissa typer av operationer. ÖNH/ögon/öron har egna delvis isolerade operationssalar av historiska skäl.	Ändamålsenlig med utvecklingsbehov <i>Bristande styrning, uppföljning och kontroll.</i> <i>Bristande måluppfyllelse.</i>
Förtroende- nämnden	Den övergripande slutsatsen och bedömningen är att Förtroendenämnden i Landstinget Blekinge arbetar på ett ändamålsenligt sätt utifrån lagar och reglemente. Förtroendenämnden och dess kansli arbetar på ett systematiskt sätt och med en tydlig definition av vad uppdraget innebär. Metodmässigt använder sig kansliet av de principer och vägledningar som tagits fram nationellt vilket bedöms vara ett bra sätt att säkerställa en tillförlitlig ärendeprocess. Utvecklingsmöjligheter finns gällande analys och inhämtande av patienternas synpunkter.	Ändamålsenlig styrning med utvecklingsbehov <i>Bristande styrning, uppföljning och kontroll.</i>
Hemsjukvården	Samverkan fungerar inte tillfredsställande. Journalsystem och läkarmedverkan är de främsta bristområdena. Uppföljningen av kommunaliseringen har också brister.	Ej ändamålsenlig styrning och uppföljning <i>Bristande styrning, uppföljning och kontroll.</i> <i>Bristande måluppfyllelse.</i>
Kompetens- försörjning	Generellt har området utvecklats och det finns en systematik i arbetet på både landstingsövergripande nivå och på förvaltningsnivå. Personalfunktionens uppdrag att stödja verksamheten har brutit och medvetenheten om kompetensförsörjningsstrategin bland chefer är för låg. Rekommendation att säkerställa kompetensutvecklingsplaner på individnivå.	Ändamålsenlig med utvecklingsbehov <i>Bristande styrning, uppföljning och kontroll.</i>
Sjukhusstädning	Den städning som utförs av landstingsservice fungerar tillfredsställande. Städfrekvens och tydlighet i uppdrag har förbättrats. Bristerna finns i gränsdragningen mellan städpersonal och sjukvårdande personal. Det finns påtagliga brister i den patientnära städningen. Uppföljningen av städningen har också utvecklingsbehov	Ej fullt ändamålsenligt styrd. <i>Bristande styrning, uppföljning och kontroll.</i>
Fastighets- investeringar	Den samlade bedömningen är att den tillämpade investeringsprocessen inte i tillräcklig grad är ändamålsenlig när det gäller beredning av större fastighetsinvesteringar. Den fastställda investeringsprocessen är till stor del inriktad på att bereda förslag till investeringsplan och saknar riktlinjer för hur större investeringsbehov ska beredas och beslutas. Idag saknas tydligt definierade kriterier för de prioriteringar som ska göras av investeringsbehoven.	Ej fullt ändamålsenligt styrd. <i>Bristande styrning, uppföljning och kontroll.</i>

LANDSTINGET BLEKINGE REVISIONEN

7. Sammanfattande bedömning

Efter granskningen av årsredovisningen för 2015 är det vår uppfattning:

- Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.
- Vi bedömer att årsredovisningen ger en rättvisande bild av landstingets resultat 2015 och ställning per 2015-12-31.
- Det redovisade balanskravsresultatet uppgår till -16 Mkr. Det lagstadgade balanskravet är således ej uppfyllt.
- Generellt redovisas tillfredsställande måluppfyllelse på nämnds nivå, men det finns svårigheter med att analysera måluppfyllelsen i stort för landstinget. Sammantagna utfall kommenteras men då utfall kan peka åt olika håll inom ett och samma målområde är det svårt att dra en generell slutsats. Landstingsstyrelsens sammantagna bedömning är att Landstinget Blekinge har en god måluppfyllelse. Sammantaget bedömer vi resultatet enligt årsredovisningen inte fullt ut är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.
- Fullmäktiges finansiella målsättningar visar på en relativt låg måluppfyllelse. Endast två av fem av de strategiska målen uppnås helt.
- Den interna kontrollen bedöms i allt väsentligt fungera tillfredsställande. Styrelse och nämnders riskanalyser bör dock i ännu större grad identifiera de väsentliga riskerna inom verksamheten varefter den interna kontrollplanen uppdateras utifrån riskanalysen.

Karlskrona den 8 april 2016

Jeppe Johnsson
Ordförande

Ingeborg Braun
Vice ordförande

Bo Nilsson

Tyrone Svärth

Peter Wald